

Oramo har fått upp farten

RECENSION. Sakari Oramo börjar nu verkligen få upp farten med MÖK, skriver Kaj Ahlsved.

KONSERT

Mellersta Österbottens Kammarorkester
Snellmanssalen fredag 14.11.2014
Sakari Oramo, dirigent
Juho Pohjonen, piano

Sakari Oramo.

Mellersta Österbottens Kammarorkester (MÖK) kommer under ledning av konstnärlige ledaren Sakari Oramo att gästspela i Musikhuset i Helsingfors i dag. Fredagens konsert i Snellmanssalen fungerade därför inte bara som genrep för konsert, den var också planerad med tanke på konserten i Musikhuset. Med på färden finns därför givetvis musik representativ för MÖK, i detta fall speciellt av Pehr Henrik Nordgren. Nordgrens musik är självklart inte okänd innanför ring tre men faktum är att det finns bara en orkester som kan göra hans musik rätta på ett sådant sätt som MÖK.

MÖK och Oramo öppnar med "Solemnity-Euphony för 19 stråkar op 118" (2002) ett "högtidligt välklingande" verk som Nordgren skrev med anledning av orkesterns 30-årsjubileum. Solemnity-Euphony är mycket spännande verk och Oramo lyckades bra mejsla fram olika lager i de mångbottnade klangerna. Utförande präglades också av ett bra rytmiskt drive. Ibland känns det som att Oramo försöker lite för mycket i Nordgrens musik och kunde kanske istället överlåta en större del av jobbet till orkestern. Just denna tolkning var en av de bättre symbioserna av MÖK, Nordgren och Oramo åtminstone

jag har upplevt. Kännetecknande för verket är också att det utmynnar i ett rörande citat av Schumanns "Träumerei" vilket var Nordgrens sätt att visa sin uppskattning för MÖK och att samarbetet varit som en dröm. Nordgren skulle ha fyllt 70 i år och visst ligger det en fin symbolik i att orkestern tar just detta stycke med på turné.

Med på resan finns också Juho Pohjonen, en av vårt lands allra främsta unga och internationellt erkända pianister. Pohjonen är solist i Mozarts pianokonsert i Ess-dur KV 271, en av kompositörens allra finaste konserter vars tillägg "Jeunehomme" länge varit föremål för spekulationer. Numera vet man att Mozart tillägnade verket sin bästa väns dotter, den utomordentliga amatörpianisten Victorie Jenamy.

Pohjonen däremot är långt ifrån nån amatörpianist. Han är ett fullfjädrat proffs som har slipat bort allt onödigt, gör inget stort väsen av sig och låter istället musiken tala genom sin bergsäkra teknik. I den andra satsen, där Mozart gläntar på dörren till sin djupare och lite mörkare sida, var Pohjonen i sitt esse med andlöst vacker frasering samt en lagom briljant touch.

MÖK & Oramo understödde med sordinerade stråksuckrar och välbalanserat tuttspel. Samarbete med MÖK var i det närmaste perfekt och Pohjonen kryddade helheten med utmärkta kadenser.

Efter paus förflyttades fokus mot de brittiska öarna med musik av kompositörskollegerna Frank Bridge, Gerald Finzi och Benjamin Britten; kompositörer bekanta för Oramo som har gjort en imponerande karriär i England. Ifjol firades Brittens 100-årsjubileum världen över och det är helt klart att Bridge, som var Brittens första kompositions lärare, tack vare detta också har fått en del av uppmärksamheten. På programmet fanns nu Bridges två engelska folksånger "Sally in our Alley" och "Cherry Ripe" vilka visade sig vara två små förtjusande små skapelser. MÖK fortsatte på miniatyrtemat med Finzis superlyriska "Romans för stråkar" där konsertmästaren Reijo Tunkkaris solon klingade fint. Jag kan inte hjälpa det, jag har alltid varit förtjust i romantiskt kryddad engelsk musik men också miniatyrer och karaktärsstycken. I kombination blir det ju, i lagom doser givetvis, rena musikaliska julaftonen.

MÖK avslutade med Brittens "Variationer över ett tema av Frank Bridge" ett på många sätt fascinerande verk men också ett fint hommage till en tidigare lärare. Varje variation beskriver nämligen en egenskap i Bridges personlighet, sett ur Brittens perspektiv.

Juho Pohjonen.

FOTO: MARCO BORGGREVE

Oramo och MÖK såg ut att verkligen trivas tillsammans och Britten-verket blev en virtuos avslutning på en fin och för MÖK representativ helhet.

Sakari Oramo börjar nu verkligen få upp farten med MÖK. Tillsammans ska de nu också spela in sin engelska repertoar. Det kan väl inte finnas nå-

gon mer lämplig dirigent för det än Oramo. Han är ju trots allt förärad med titeln Officer of the British Empire.

Kaj Ahlsved

Finländska klassiker, fyra celloverk och sex symfonier

SKIVOR

Finsk lyrik och romantik. Vasa Stadsorkester. Jorma Panula, dirigent. FUGA 9384.

Det har i år gått 40 år sedan Vasa Stadsorkester kommunaliserades vilket betyder att orkestern jubilerar i år. Givetvis kommer orkestern att hålla en jubileumskonsert (5.11) men festligheterna har inletts redan tidigare då orkestern jubileumsåret till åra i höst har gett ut skivan "Finsk lyrik och romantik". På skivan leds orkestern av Jorma Panula, som också har stått för de flesta av orkesterarrangemangen men också några egna folkliga kompositioner.

Skivan innehåller musik av bland andra Oskar Merikanto, Leevi Madetoja men givetvis också Vasas egen Toivo Kuula. Föga överraskande är det också Kuula-ver-

ken, exempelvis Häämarssi och Lampaanpolska, som orkestern gör allra starkast.

Orkesterns konsertmästare Maano Männi är violinsolist i sitt eget arrangemang av Kuulas Notturmo och spelar vackert. Men först ut av skivans solister är tenoren Tom Nyman som sjunger inte mindre än 11 sånger av vilka några är riktiga finländska klassiker, exempelvis Fougstedts vackra Romans. Nyman sjunger snyggt och rutinerat med fokus på lyriken men ibland finns en tendens till grumlighet i klangen.

Orkestern klingar bra i största delen av de 23 spåren men på vissa ställen hade man nog kunnat slipa lite till för att ge ett starkare helhetsintryck. Roligt att man också plockat med lite modernare naturromantik då Petri Juidins Legenda får avsluta skivan.

Kaj Ahlsved

SKIVOR

Poema. Mellersta Österbottens kammarorkester. Marko Ylönen cello, Juha Kangas dirigent. Alba ABCD 372.

I maj 2013 hade Marko Ylönen en riktig oxvecka i Österbotten när han inom loppet av en helg framförde inte mindre än fyra celloverk tillsammans med Mellersta Österbottens Kammarorkester (MÖK) under ledning av Juha Kangas.

Efter konserthelgen i Jakobstad och Karleby spelades verket in och de har nu getts ut på skivan "Poema" som innehåller musik för cello och stråkar av fyra finländska kompositörer. Erkki Salmenhaaras Poema, ursprungligen skriven för violin och stråkar (1975), har gett namn åt skivan och är också första spåret. De övriga verken är Nordgrens Hate-

Love op. 71 (1987), som är det enda som har spelats in tidigare, Juho Kangas Konsert för cello och stråkar (2010) samt Aulis Sallinen's Kammarmusik VIII, op. 94. "Paavo Haavikko in memoriam" (2009) som avslutar skivan. Karlebybördige Juho Kangas konsert gör sig bra i sammanhanget och där får Ylönen verkligen göra sitt yttersta, speciellt i den omfattande tredje satsen som är konsertens stora behållning. Ylönen spelar som säkerheten själv och visar på Poema upp sin bergsäkra teknik samt olika aspekter av sin musikalitet. Ytterst på skivan tilltalar mig allra mest, framför allt Salmenhaaras suggestivt vackra Poema där Ylönen cellofrasering nästan gör en andlös. Endast hederskapellmästare Juha Kangas får locka fram ett sådant här djup i MÖK-klangen.

Kaj Ahlsved

SKIVOR

C. Ph. E. Bach: Hamburger Sinfonien Wq 182. Mellersta Österbottens Kammarorkester, Sakari Oramo, dirigent. Alba, ABCD 374.

Höstens andra skivnyhet av Mellersta Österbottens kammarorkester (MÖK) är Carl Philipp Emanuel Bachs Stråksymfonier 1-6 under ledning av konstnärlige ledaren Sakari Oramo. C. Ph. E. Bach, som var den näst äldsta av Bachs söner, beklagade vid flera tillfällen att han var tvungen ta omgivningens krav i beaktande när han skrev sin musik.

Men det gäller inte de sex stråksymfonier som MÖK nu har fångat på skiva. C.Ph.E Bach hade fria händer när han komponerade dessa stråksymfonier och de representerar empfindsam-

keit-stilen ("den känslolösa stilen" mellan barocken och klassicismen) när den är som allra bäst; full av snabba tempoändringar och dynamiska förändringar, dramatik, kromatik och halsbrytande melodik.

De sex symfonierna har en sammanlagd speltid på kring 63 minuter men Oramo ser till att det aldrig ens blir nära på tråkigt. Ribban är högt satt men ändå lockar Oramo fram musiken lekfullt enkelt. Samtidigt som skivan säkert fungerar som ett visitkort till konserthus runt om i Europa, och kan ses som något för den verkliga finsmakaren, är MÖK:s jordnära musicerande så påtagligt att det tilltalar vem som helst. Det går helt enkelt inte att värja sig för MÖK och Oramos så frejdiga musicerande.

Kaj Ahlsved